

den har gennemshret Folkets Liv og Folkets Institutioner i en saadan Grad, at det er umuligt at sige, hvor den begynder, og hvor den hører op? Det tror jeg slet ikke.

Naar vi tale om Samsfundets Krav med Hensyn til at bestemme Formerne for Indgaaelse af Ægtefæls, saa er det et Forhold, som jeg tror, vi vel maa mærke os, og det er dette, at Ægtefæls er ældre end noget som helst Statssamfund. Jeg indrømmer fuldstændigt, at der er Hensyn at tage til Borgerfamfundet ved Fasthættelsen af Formerne for Ægtefæls formelle Indgaaelse; men jeg hævder, at Hovedhensynet er Hensynet til vedkommende to Menneskers indre Liv og Lykke, og jeg skal ærligt bedtende mig, at jeg lægger Vægt paa, at alt, hvad der kan styrke dette Hovedhensyn, ogsaa bliver fremmet gennem Lovgivningsmagten.

Se, efter disse mere almindelige Betragtninger vil det altsaa være klart, at jeg er meget i Tvivl om, hvorvidt det er muligt at faa noget forvarligt og, som jeg sagde, for Befolkningens gavnligt ud af det foreliggende Lovforslag. Jeg indrømmer straks, idet jeg nu gaar nærmere ind paa Forslaget, at det, at Betingelserne for Ægtefæls Indgaaelse ere samlede i §§ 1 og 2, anser jeg for at være et stort Gode, fordi man her har dem i en overfælselig Form og paa en saadan Maade, at vi alle ere i Stand til at sætte os ind deri, ogsaa Befolkningen uden for denne Sal. Det anser jeg virkelig for et Gode. Anderledes stiller det sig, naar jeg kommer til et Par af de enkelte Bestemmelser. Der er f. Eks. Bestemmelsen i § 1, 6. Med Hensyn til den maa jeg ganske slutte mig til, hvad der blev udtalt i Søndags af det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgfreds (Klein), og jeg ser netop i den lille, tilshneladende saa ubetydelige Ændring om, at Punkt 6 skal udgaa, et Vidnesbyrd om, hvor besynderligt let man i Grunden er gaaet hen over hele denne alvorlige Sag. Som om det skulde kunne gaa an, fordi der gives Dispensation fra Lovens Bestemmelser, saa at ophæve denne selv. Jeg tror, der er en væsentlig Forskel, og jeg tror, man skal betænke sig to Gange, inden man gør det. Det kunde dog være, at det ved en grovere Betragtning kunde komme til at staa for vor ærede Samtid, som om det var en Ting, der ikke burde lægges Vægt paa, at de vedkommende havde bedrevet Hør med hinanden, og dette vilde efter min Mening være meget ubeligt. Hvad angaar Punkt 11, som handler om Indførelsen af tvungne Ægtepagter, da maa jeg sige, at jeg har særdeles meget imod, at vi her skyde Spørgs-

maalet om Mit og Dit ind i Forholdet mellem Mand og Hustru. Det Ord Ægtepagt — hvis jeg maa sige det til den ærede Ordfører — bruges jo allerede nu om dette Forhold; men det er et alt for dejligt Ord til at betegne en saadan Ændring. Kun det, hvori der er Hængivelse, kun det, som forener, ikke det, som sætter Skel og begrænser, fortjener i Sandhed Navn af Pagt. For mig er den bedste Ægtepagt den, at Mand og Hustru trods alt, hvad der kan lægge sig i Vejen, vil le være hinanden tro, og dele gode og onde Tider med hinanden, og jeg lægger Vægt paa, at man ikke ved distraherende Lovbestemmelser svækker denne deres Vilje, men at man styrker den med alle de indre og ydre, aandelige og materielle Midler, som maatte staa til Kirke- og Borgerfamfundets Raadighed. Jeg anser det for meget tvivlsomt, hvorvidt det overhovedet gaar an, at Lovgivningsmagten overlader det til de enkelte, selv om det er inden for et begrænset Omraade, at bestemme deres Retstillings inden for Ægtefæls. Dette skal jeg imidlertid ikke indlade mig videre paa, da det er for juridisk et Spørgsmaal for mig at behandle, men jeg vil fra et rent menneskeligt Synspunkt tillade mig at sige endnu en Gang, at man skal være overordentlig varjom med at rejse Spørgsmaalet om Mit og Dit mellem Mand og Hustru. Der er hos Flertallet og ganske specielt hos den ærede Ordfører, hvis Varme for denne Sag jeg ikke noksom kan anerkende, en saadan Længsel efter Lovbestemmelser, at det er mig ganske besynderligt. Dette giver sig et ligefrem pudsig Udtryk i Slutningen af Flertallets Betænkning, hvor der staaar: „Hvor ingen Lov er, staaar selvsølgelig Lovens Haandhævere magtesløse“. Det er altsaa den almindelige Lovs Haandhævere, ikke den Lovs Haandhævere, som ikke er. Naar vi saa komme til § 3, som handler om Indførelsen af tvungent borgerligt Ægtefæls, gentager jeg, for ikke at blive misforstaaet, at jeg i Princippet og personligt i og for sig slet ikke er mod det, men jeg tror blot ikke, Tiden er kommen. Hvad jeg derimod er bestemt imod, er den Form, hvorunder det foreslaas indgaaet her. Efter Lovforslaget skulde det jo paa Landet indgaaes for Sognekogederne, og nu efter Ændringsforslaget for valgte Ægtefælsforstandere. Dette anser jeg for at være meget ubeligt. Det vil i Befolkningens Sjæle blive en lidet værdig og lidet betydende Handling, et Offer paa den rationelle Ordningens Alter. Dog — det er jo muligt, at jeg tager fejl, man kan let lade sig hilde i det, der en Gang er tilbavnt. Men jeg tror nu ikke, det er heldigt.